

verslag

Betreft	ROW AO
Vergaderdatum en -tijd	23 november 2023 14:30
Vergaderplaats	VWS
Aanwezig	Voorzitter: Steven van Hoogstraten Secretaris: Tjalda de Haas Albus, Marijn (Specerijenvereniging), Bom, Peter (Fenelab), Bronswijk, Lotte (VWS), Egelmeers, Anne (Nepluvi), Haperen, Martine van (Proveg), Kingma, Sanneli (MVO/Com. v. Graanhandelaren), Kneppers, Marloes (FNLI), Ossendorp, Bernadette (NVWA), Prent, Paulien (Visfederatie), Quaedvlieg, Nicolette (GroentenFruit Huis), Rijerman, Mark (FNLI), Ruyter, Pascale de (Min LNV), Siteur, Ronald (CBL), Thomas, Ekelijn (NVWA), Vervaet, Nicolle (MVO), Vilorja, Ana (VWS), Vossen, Wieke van der (Voedingscentrum)
Afwezig met bericht	Achterhof, Margriet (VvN), Dijk, Anneke van (LTO), Ende, Jorgen van den (Fenelab), Haar, Charlotte ter (VBZ), Kruijk, Richard van der (COV), Mittendorff, Ghislaine (NVWA), Niemans, Barbara (NZV)
Kopie aan	

Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

T.E.J. de Haas

Secretaris Regulier Overleg

Warenwet

T 070 340 79 11

M +31(0)6-15438837

_dienstpostbusrow@minvws.n

l

Datum

11 december 2023

Aantal pagina's

6

Kenmerk

3742449

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

1. Voorstelronde en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering. Agendapunt 4 en 5 worden omgewisseld, verder wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De secretaris geeft een korte toelichting bij de mededeling die op de agenda vermeld stond. VWS gaat verder met het traject om de termen vegetarisch en veganistisch te definiëren in de Warenwet. Hierbij gelden de definities die in 2021 in het ROW/DEL besproken zijn als uitgangspunt. VWS zal eerst hierover met de

NVWA in gesprek gaan. In 2024 zullen de definities geagendeerd worden in het ROW/DEL.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**
Regulier Overleg Warenwet

3. Kamerbrief voedselveiligheid

De Voorzitter vraagt Vioria dit agendapunt toe te lichten. Vioria vertelt dat de brief al in juli aan de Kamer gestuurd is. Naar aanleiding van het Sorgdrager rapport is toegezegd de kamer periodiek te informeren over lopende ontwikkelingen in het voedselveiligheidsbeleid.

Datum
11 december 2023

Dit was de eerste periodieke Kamerbrief over voedselveiligheid. De brief is verstuurd door VWS, mede namens LNV. Ook het bedrijfsleven heeft input geleverd. De brief bevat concrete trajecten die lopen bij VWS, LNV en NVWA. De brief is eerder al geagendeerd bij het Themaoverleg voedselveiligheid van de NVWA. Een aantal onderwerpen uit de brief wordt in deze vergadering nog apart besproken. De Ruyter vult aan dat deze Kamerbrieven belangrijk zijn omdat overheid en bedrijfsleven zo laten zien altijd bezig te zijn met voedselveiligheid. De Voorzitter vraagt hoe de Kamer op de brief gereageerd heeft. Vioria antwoordt dat volgens de agenda van de Tweede Kamer al lang een debat ingepland had moeten zijn, maar dit heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. Van der Vossen vraagt naar de proefperiode voor de Time Temperature Indicator (TTI). Deze is volgens de brief gepland in 2023, is dit al gestart? De start van de pilot is iets vertraagd, maar staat nu gepland voor 2024.

4. Notificatieplicht private laboratoria

De voorzitter geeft Thomas het woord. Thomas stelt zich eerst voor. Zij werkt bij de NVWA en is in september gestart als projectleider voor het inregelen van de notificatieplicht voor private laboratoria. Ze geeft een toelichting met een PowerPoint presentatie.

Het notificatiesysteem voor private laboratoria wordt ingevoerd als extra controlemogelijkheid voor de toezichthouder op de naleving van de meldplicht voor de levensmiddelenbedrijven. Is er geen overeenstemming tussen de melding en de notificatie dan gaat de NVWA dit checken bij het bedrijf in kwestie.

VWS heeft een concepttekst opgesteld voor de wetswijziging. Deze zal te zijner tijd in procedure gebracht worden. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd. De NVWA is bezig een project in te richten om het systeem technisch mogelijk te maken. Fenelab en de levensmiddelenbranches zijn hierbij betrokken.

Laboratoria notificeren straks dezelfde overschrijdingen als die levensmiddelenbedrijven moeten melden. Het systeem zal zoveel mogelijk geharmoniseerd zijn met de meldplicht voor diervoeders. Ongewenste neveneffecten worden tijdens dit traject in kaart gebracht tot een systeem te komen dat werkbaar is voor alle partijen.

Het project kent twee fasen. De eerste fase is een pilotfase. Deze is bedoeld om in een relatief eenvoudige setting (beperkte scope, eenvoudige ICT) het systeem te testen en zo mogelijke problemen te identificeren en op te lossen voor de tweede fase start. In de tweede fase wordt het (ICT)systeem ingericht en getoetst voor de definitieve invoering van de notificatieplicht. Tijdens fase 1, die nu van start gaat wordt het ROW/AO ingezet als klankbordgroep. Daarnaast wordt ook in andere gremia verantwoording afgelegd. Op dit moment wordt er gewerkt aan een

communicatieplan. Communicatie richting branches is hier een belangrijk onderdeel van.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**
Regulier Overleg Warenwet

De voorzitter nodigt uit tot het stellen van vragen. Kneppers las dat levensmiddelenbedrijven op uitnodiging deelnemen in het projectteam. Geldt dit ook voor branches? Thomas geeft aan dat ze juist de branches bedoelt. Kingma vraagt of er vaste vertegenwoordigers zijn vanuit het bedrijfsleven. Thomas antwoordt dat hier nog over gesproken moet worden. Enkele weken terug heeft NVWA hier in het Platform Voedselveiligheid met branches over gesproken. Het is toen nog niet gelukt om tot een afspraak te komen, wel is duidelijk dat één vaste vertegenwoordiger geen optie is.

Datum
11 december 2023

De Voorzitter vraagt waar dit project toe moet leiden. Thomas antwoordt dat het doel is om de naleving van de meldplicht voor levensmiddelenbedrijven te verhogen.

Kneppers geeft aan dat de pilot al vrij snel moet starten (2024) is er al een planning? Thomas antwoordt dat deze op grote lijnen af is. Voor de laboratoria is de tweede helft van het jaar geen geschikt moment voor een pilot, dus ze hoopt de pilot vóór die tijd uit te voeren.

De Ruyter vraagt of de aanpassing van de Warenwet nu doorloopt of pas na de pilot verdergaat. Viloria antwoordt dat informatie verkregen uit de pilot over bijvoorbeeld ICT of monsternamen input kan geven voor de aanpassing aan de Warenwet. Ze verwacht niet dat er grote afwijkingen zullen zijn ten opzichte van de conceptwijziging die in 2022 besproken is in het ROW/AO.

Quaedvlieg wil graag weten welke productgroep voor de pilot geselecteerd is. Thomas antwoordt dat dit nog moet gebeuren. Er moet slim gekozen worden. Sommige groepen zijn eenvoudig, andere juist heel ingewikkeld. Quaedvlieg geeft aan dat een aantal problemen al geïdentificeerd zijn en dat het belangrijk is dat deze in de pilot terugkomen. Ze denkt hierbij aan zaken als normering, buitenland en dergelijke. Ze is graag bereid om mee te denken over de selectie. Thomas is blij met dit aanbod en komt er nog op terug.

De voorzitter vraagt wat de twee fasen precies inhouden. Thomas legt uit dat fase 1 een pilot is met low tech ICT en fase twee het oplossen van kinderziekten en vervolgens bouwen van het ICT systeem. Quaedvlieg geeft aan dat ICT trajecten en -systemen vaak lang duren en veel onderhoud vergen. Het moet aansluiten op de systemen van het bedrijfsleven, de laboratoria en de NVWA. Vraagt dit niet om een eigen traject? Thomas antwoordt dat er een aparte ICT werkgroep ingesteld wordt.

Albus geeft aan dat Fenelab de Nederlandse laboratoria vertegenwoordigt. Hij vraagt of buitenlandse laboratoria die voor Nederlandse levensmiddelenbedrijven werken ook vertegenwoordigd zijn in dit traject. Thomas antwoordt dat dit tot op heden niet het geval is. Ze gaat bij de FAVV navraag doen.

De voorzitter sluit dit agendapunt. Thomas verlaat de vergadering.

5. Allergenen

De voorzitter vraagt Viloria om een toelichting. Viloria vertelt dat de afgelopen 10 jaar intensief overlegd is over aanpassingen aan het Nederlandse allergenenbeleid. In 2020 zijn de gesprekken in een nieuwe fase gekomen.

Levensmiddelenbedrijven, detailhandel, patiëntenorganisaties en beleid gingen samen om tafel om het beleid aan te passen. Het toenmalige beleid leidde tot handavingsproblemen en ook problemen voor patiënten. De vele vormen aan waarschuwingen door Precautionary Allergen Labelling (PAL) op het etiket leidde voor hen tot een steeds beperkter aanbod aan voedingsmiddelen. De wetenschappelijke basis voor de referentiewaardes veranderde. In 2022 heeft BuRO een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd en een advies uitgebracht. Op basis hiervan zijn afspraken gemaakt over referentiewaarden bij risicobeoordeling van onbedoeld aanwezige allergenen en over harmonisatie van het type waarschuwing op het etiket (PAL). Er zijn straks nog twee typen meldingen. Juristen van VWS en NVWA overleggen hoe deze afspraken vastgelegd kunnen worden en er worden richtsnoeren opgesteld om bedrijven te helpen bij het toepassen van de nieuwe referentiewaarden. Deze zijn beschikbaar vanaf januari 2024. De datum dat alle nieuwe afspraken in werking treden moet nog worden bepaald, de verwachting is 1 januari 2026. Ook de juridische status van de afspraken is nog niet vastgesteld, hierover zijn VWS en NVWA nog in gesprek.

Tot slot probeert Nederland ook bij de Europese Commissie geharmoniseerde afspraken te maken over allergenen, en wordt dit in het CCFL comité van CODEX Alimentarius besproken. Uitkomsten van deze besprekingen zouden nog wijzigingen in de vastgelegde afspraken kunnen voortbrengen. VWS is erg blij dat na jaren van complexe discussies dit resultaat bereikt is.

Quaedvlieg heeft een vraag over de genoemde datum van 1 januari 2026. Moeten dan alle etiketten aangepast zijn? Viloria antwoordt dat op alle producten met productiedatum vanaf 1-1-2026 een aangepast etiket moeten hebben. De voorzitter vraagt of de referentiewaarden straks een wettelijke status hebben. Viloria antwoordt dat dit nog bepaald wordt. Van der Vossen wil weten of er referentiewaarden opgesteld zijn voor alle 14 allergenen. Dit is het geval. Verder is ze benieuwd wat de twee toegestane meldingen straks zijn. Viloria antwoordt dat dit zijn 'kan xxx bevatten' en 'niet geschikt voor xxx' Met deze tweede melding wordt een groep aangeduid voor wie het product niet geschikt is.

Quaedvlieg vraagt of er nog meer communicatie volgt over de wijzigingen. Dit is het geval. De voorzitter rondt het agendapunt af.

6. Stand van zaken beschermculturen

De voorzitter geeft Bronswijk het woord voor een toelichting. Bronswijk stelt zichzelf eerst voor als dossierhouder additieven en aroma's. Vervolgens vertelt ze dat de Europese Commissie een conceptverklaring heeft opgesteld over beschermculturen, met als doel harmonisatie op Europees niveau. De strekking van het document is dat culturen die aan levensmiddelen toegevoegd worden om een technische functie te vervullen (zoals conservering) beschouwd worden als additieven. Culturen die resulteren in gefermenteerd voedsel (kaas, yoghurt, bier, wijn etc.) en culturen die toegevoegd worden voor een fysiologisch doeleinde (probiotica) vallen niet onder de additievenwetgeving.

Nederland heeft op verzoek van de Commissie input vergaard over de toepassing van de criteria en eventuele problemen. De uitvraag hiervoor is onder andere via het ROW verspreid. Bronswijk dankt voor de binnengekomen reacties, deze zijn voorafgaand aan de laatste Commissiewerkgroep gedeeld met andere lidstaten en de Commissie. De Commissie gaat de input uit alle lidstaten zorgvuldig afwegen. Tijdens de eerstvolgende Commissiewerkgroep op 23 januari 2024 staat dit punt weer op de agenda.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**
Regulier Overleg Warenwet

Datum
11 december 2023

Prent vraagt of er ook is nagedacht hoe microculturen opgenomen kunnen worden in de wetgeving. Bronswijk antwoordt dat de Commissie hiermee bezig is, in overleg met EFSA.

Datum
11 december 2023

7. monitoring additieven en aroma's.

Dit punt betreft een update. Bronswijk vertelt dat volgens Europese regelgeving lidstaten verplicht zijn om de inname van additieven en aroma's te monitoren. Tot nog toe ging de Commissie hier coulant mee om, maar vóór 2027 moeten alle lidstaten op dit punt voldoen. Daarom start in Nederland in 2024 een Europese pilot. Er is een monitoringsplan opgesteld in samenwerking met de Commissiewerkgroep additieven en de Commissiewerkgroep Aroma's. Lidstaten moeten data gaan verzamelen en deze worden gedeeld met EFSA dat aan de hand van de data de inname gaat berekenen en vaststellen. Het verzamelen van de data kan op drie manieren:

- Presence data and/or: aanwezigheid/afwezigheid van aroma's of additieven in een product.
- Use levels and/or: concentratie van het aroma's of additieven in een product zoals gemeld door de producent.
- Analytical data: concentratie van het aroma's of additieven in een product zoals gemeten in een product.

Alleen presence data verzamelen is onvoldoende. Nederland zal zich gaan richten op het verzamelen van presence data en use levels.

In de pilot gaat het voorsnog om vijf additieven en vijf aroma's, dit lijstje geldt voor alle lidstaten. De geselecteerde stoffen zijn:

- 2024: additieven Green S, tartrazine, ponceau 4R; aroma's cafeïne en pulegone
- 2025: additieven BHT, sorbinezuur en sorbaten; aroma's cumarine, waterstofcyanide en theobromine.

Na de pilot gaat in 2027 het monitoringsprogramma van start.

8. Rondvraag

De voorzitter vraagt of er inbreng is voor de rondvraag.

Kingma benoemt dat de vier uren meldplicht voor levensmiddelenbedrijven nu anderhalf jaar van kracht is. Bij invoering is toegezegd dat er na twee jaar een evaluatie uitgevoerd zal worden. Ze wil graag weten wanneer deze start en geeft aan een lijst met problemen te hebben die ze met VWS en NVWA wil bespreken. Ze benoemt de administratieve last en het feit dat er weinig personeel is dat de interpretatie voor een melding kan doen. Deze mensen moeten dan haast 365 dagen per jaar beschikbaar zijn. Bom herkent de problematiek vanuit het perspectief van de laboratoria. Ossendorp zegt toe de evaluatie uit te zullen voeren. Voor de timing moet zij eerst overleggen met collega's. Ze begrijpt het punt van het belang van de eerste uren, maar geeft aan dat deze juist ook voor de NVWA van belang zijn en dat een snelle melding hierbij belangrijk is. Tijdens de recente crisisoefening duurde het drie uur en 58 minuten voordat er een melding bij de NVWA werd gedaan. Al die tijd konden zij niets doen. Ze wil graag samen met levensmiddelenbedrijven kijken hoe dit proces nog beter ingericht kan worden. Kneppers geeft aan dat de evaluatie door VWS is toegezegd. Ze wil hierbij graag het doel van de vier uren regel tegen het licht houden. Er is een verschil tussen een smaakafwijking of PFAS in een levensmiddel. Voor een

smaakafwijking is al wel een boete opgelegd. De voorzitter vraagt wie de evaluatie uit zal voeren. Viloria antwoordt dat VWS dit gaat doen, in samenspraak met de NVWA en het bedrijfsleven. In principe zal dit in juli 2024 plaatsvinden, maar hier is enige flexibiliteit mogelijk.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**
Regulier Overleg Warenwet

Van Haperen vraagt wanneer de definities voor vegetarisch en veganistisch geagendeerd worden. De secretaris antwoordt dat dit ergens in 2024 in het ROW/DEL zal zijn.

Datum
11 december 2023

De secretaris meldt dat onder het kopje RSS op de website nu twee links staan die in een RSS reader ingevoerd kunnen worden. Deze geeft dan een bericht wanneer er op de ROW-website een nieuw document of nieuwsbericht geplaatst wordt.

De voorzitter sluit de vergadering om 15:33